

Advies Toekomst Nabestaandenpensioen

Inleiding

“Jongeren willen geen nabestaandenpensioen” of toch wel? Wij hebben een enquête afgenomen onder verschillende jongeren (in totaal 111 respondenten) om dit te onderzoeken. Daarbij hebben wij aan jongeren verschillende vragen gesteld:

- Vraag 1: Hoe oud ben je?
- Vraag 2: Wat is je hoogst afgeronde opleiding?
- Vraag 3: Heb je op dit moment een partner?
- Vraag 4: Welke samenlevingsvorm is op je van toepassing?
- Vraag 5: Heb je ouderlijk gezag over kinderen?
- Vraag 6: Bouw je pensioen op via je werkgever of als zelfstandige/freelancer?
- Vraag 7: Biedt jouw pensioenregeling een nabestaandenpensioen?
- Vraag 8: Wie denk je dat er onder nabestaandenpensioen valt?
- Vraag 9: Op welk moment zal nabestaandenpensioen worden uitgekeerd aan je nabestaanden denk je?
- Vraag 10: Als je zou kunnen kiezen, wat zou je dan willen?
- Vraag 11: Zou je willen dat deze omzetting op je pensioendatum altijd mogelijk is?
- Vraag 12: Stel je gaat scheiden of uit elkaar en je ex-partner houdt het recht op je nabestaandenpensioen voor de jaren dat jullie samen waren. Je nieuwe partner krijgt dan alleen nabestaandenpensioen voor de jaren dat jullie samen zijn. Vind je dit wenselijk?
- Vraag 13: Vind je dat vrijgezellen zonder kinderen die aan dezelfde verplichte pensioenregeling deelnemen als deelnemers met een partner mee moeten betalen aan nabestaandenpensioen?
- Vraag 14: Vind je het belangrijk dat er nabestaandenpensioen is?
- Vraag 15: Wie zou een nabestaandenpensioen moeten regelen?
- Vraag 16: Wie zou er nabestaandenpensioen moeten krijgen?
- Vraag 17: Wanneer wil je dat er een nabestaandenpensioen wordt uitgekeerd?

Deze vragen kunnen worden onderverdeeld in vier categorieën die in dit advies nader zijn uitgewerkt:

- 1: Het belang van nabestaandenpensioen en wie regelt wat?
- 2: Is het duidelijk wat nabestaandenpensioen is?
- 3: Arbeidsmobiliteit
- 4: Partnermobiliteit

Kenmerken

Voordat deze categorieën worden toegelicht, zullen wij eerst nog even de kenmerken van het nieuwe nabestaandenpensioen toelichten. Ons advies aan de pensioenwereld is op basis van onze visie en grotendeels ondersteund door de visie van de jongeren die de enquête hebben ingevuld: namelijk, het introduceren van **het nieuwe nabestaandenpensioen**, oftewel het **NNP**.

Het NNP is een uniforme nabestaandenpensioenregeling op risicobasis voor het geval je onverhoopt komt te overlijden en je laat een partner of kind achter.

Het partner- en kindbegrip

Het partnerbegrip ziet op een partner door een huwelijk, geregistreerd partnerschap of een samenlevingscontract (onderhands of notarieel). Als je samen eigenaar bent van een woning of als je samen gezag hebt over minderjarige kinderen, dan word je ook aangemerkt als partner.

Het kindbegrip ziet op een bloed- of aanverwant in neergaande lijn van de verzekerde of diens partner, een kind waar jij of je partner het gezag over heeft of een kind dat door jou is erkend.

Bij kinderen (wezen) wordt het NNP onder de 18 jaar via de werkgever uitgekeerd. Boven de 18 wordt het NNP via de overheid (DUO) uitgekeerd en dit geldt ook voor halfwezen.

De overheid kent daarnaast nog een wettelijke regeling: Anw (Algemene Nabestaandenwet) waar een beperkte doelgroep een beroep op kan doen. Het moet gaan om achterblijvende partners die een kind hebben onder de 18 of in verwachting van een kind zijn. Ook arbeidsongeschikte achterblijvende partners met een hoger arbeidsongeschiktheidspercentage dan 45% kunnen een beroep doen op de Anw. Ten slotte kunnen wezen boven de 18 met een achterblijvende ouder die onder de inkomensgrens zit (volgens DUO) een beroep doen op de Anw.

Op risicobasis

Wij hebben gekozen voor nabestaandenpensioen op risicobasis vanwege meerdere redenen:

- Eén van de belangrijkste redenen is dat wij af willen van de combinatie van nabestaandenpensioen op risicobasis en opbouwbasis. Deze combinatie zorgt voor de nodige onduidelijkheid en is ook moeilijk uit te leggen aan de maatschappij.
- Daarom vinden wij het noodzakelijk om een keuze te maken tussen de twee verschillende manieren (opbouwbasis of risicobasis), ook in het kader van de uniformiteit dat wij van belang vinden voor het nieuwe nabestaandenpensioen.
- Wij hebben onderling de nodige discussies gehad over deze twee manieren en hebben ook beide manieren uitgewerkt. Uiteindelijk hebben wij unaniem gekozen voor nabestaandenpensioen op risicobasis.
- Dit past ook beter bij de huidige arbeidsmobiliteit en partnermobiliteit. Het wisselen van baan heeft geen nadelige gevolgen meer voor het nabestaandenpensioen en bij het verbreken van partnerschap heeft je ex-partner geen recht meer op jouw nabestaandenpensioen.

- Nabestaandenpensioen op risicobasis is veel flexibeler dan nabestaandenpensioen op opbouwbasis waardoor ook zelfstandigen en personen die hun baan zijn kwijtgeraakt kunnen participeren. Het is ook een pragmatische keuze geweest wat dat betreft.

De hoogte van het NNP

De hoogte van het NNP wordt een vooraf vast bepaald percentage van je loon, bijvoorbeeld 50%. Dit is voor het nabestaandenpensioen van de werkgever. Voor het nabestaandenpensioen van de overheid geldt dat dit voor de partner een aanvulling is tot het minimum loon en voor de (half) wees twee keer het collegegeld, om zo naast het collegegeld ook andere studiekosten te kunnen bekostigen.

Het NNP wordt uitgekeerd op moment van overlijden, dit geldt zowel voor het werkgeversdeel als het overheidsdeel. Het NNP werkgever is wel een levenslange uitkering om het inkomensverlies op te vangen. Het NNP overheid stopt op het moment dat de persoon niet meer aan de voorwaarden voldoet, zoals hierboven bij het ANW genoemd.

Voor wie is het NNP?

Onder geënquêteerden jongeren blijkt ook dat ze vooral het nabestaandenpensioen willen voordat hun partner de pensioengerechtigde leeftijd heeft behaald. We hebben er voor gekozen om het nabestaandenpensioen niet meer te verzekeren na het bereiken van de pensioengerechtigde leeftijd. Er is wel nog op één moment een mogelijkheid om een gedeelte van het ouderdompensioen om te zetten naar nabestaandenpensioen.

Bij het verlies van je baan blijf je nog 3 jaar lang verzekerd voor het nabestaandenpensioen. Dit wordt zowel door de pensioenfondsen als de verzekeraars betaald. Zelfstandigen hebben in het nieuwe nabestaandenpensioen ook de mogelijkheid om te participeren in het NNP, ze betalen de verzekering dan wel zelf. We hebben hiervoor gekozen in het kader van de uniformiteit en iedereen de mogelijkheid te willen bieden om te kunnen participeren in het NNP. Dit betekent ook dat in het kader van de uniformiteit vrijgezellen meebetalen aan het nabestaandenpensioen. Dit vooral omdat het niet efficiënt is om individuele verzekeringen af te sluiten.

Bij een echtscheiding of het verbreken van de partnerschap krijgt de ex-partner geen nabestaandenpensioen meer. We hebben met het NNP het bijzonder partnerpensioen laten vervallen. Het partnerpensioen deel van het nabestaandenpensioen vervalt bij het verbreken van het partnerschap alleen het wezendeel pensioen blijft nog bestaan. We hebben hier voor gekozen omdat uit de enquête blijkt dat veel jongeren het niet prettig vinden dat hun ex-partner nog het recht behoudt op het nabestaandenpensioen.

Resultaten enquête

1 Het belang van nabestaandenpensioen en wie het regelt of zal moeten regelen

1.1 82% van de jongeren die de enquête hebben ingevuld vindt het belangrijk dat er nabestaandenpensioen is, zodat hun nabestaanden goed verzorgd achterblijven als zij onverhoopt komen te overlijden.

1.2 Dit is van belang voor de huidige pensioenwereld om rekening mee te houden.

2 Nabestaandenpensioen is onduidelijk

- 2.1 94% van de jongeren hebben ingevuld dat zij pensioen opbouwen. 72% van de jongeren hebben ingevuld dat zij ook nabestaandenpensioen opbouwen en 4% van jongeren hebben ingevuld dat zij geen nabestaandenpensioen opbouwen.
- 2.2 24% van de jongeren hebben ingevuld dat zij niet weten of zij nabestaandenpensioen opbouwen.
- 2.3 Er bestaat tevens onduidelijkheid over de vraag: wie denk je dat er recht heeft op nabestaandenpensioen? De resultaten zijn van hoog naar laag (er konden meerdere antwoorden worden gegeven):
- 95 gehuwden
 - 76 kinderen
 - 56 samenwoners
 - 7 partners die niet samenwonen
 - 6 ouders
 - 3 broer/zus
- 2.4 Bij de vraag over wie het NNP moet regelen vindt(er waren meerdere antwoorden mogelijk):
- 74% dat de werkgever het moet regelen
 - 62% dat zij het zelf regelen
 - 27% dat de overheid het moet regelen
- 2.5 Jongeren vinden dus vooral dat het de taak is van de werkgever om het nabestaandenpensioen te regelen en zien het veel minder als de taak van de overheid om het nabestaandenpensioen te regelen.

3 Arbeidsmobiliteit

- 3.1 Op de vraag of jongeren een nabestaandenpensioen willen op opbouwbasis of risicobasis heeft men als volgt geantwoord (waarbij we hebben aangegeven dat bij het nabestaandenpensioen op opbouwbasis het wisselen van werkgever geen invloed heeft op je nabestaandenpensioen maar wel duurder is dan het nabestaandenpensioen op risicobasis):
- Er is 23 keer geantwoord dat ze het nabestaandenpensioen op opbouwbasis willen maar alleen als de werkgever de extra kosten er van betaalt
 - Er is 33 keer geantwoord dat ze het nabestaandenpensioen op opbouwbasis willen ook als ze zelf de extra kosten moeten betalen'
 - Er is 15 keer geantwoord dat ze nabestaandenpensioen op risicobasis willen want het is goedkoper
 - Er is 13 keer aangegeven geen behoefte te hebben aan nabestaandenpensioen
 - Er is 10 keer aangegeven het niet te weten
 - Er is 10 keer gekozen voor nabestaandenpensioen op opbouwbasis waarbij de geënquêteerde zelf kon aangeven waarom ze deze manier willen. Hier kwamen

verschillende antwoorden uit zoals anders bepaalde groepen er de dupe van worden of dan is dit pot geld nog uit te ruilen voor ouderdomspensioen.

- Er is 7 keer geantwoord nabestaandenpensioen op risicobasis waarbij zelf kon worden aangegeven waarom ze kiezen voor deze manier. Hier kwamen verschillende antwoorden uit zoals: bij NP op risicobasis kan in tegenstelling tot NP op opbouwbasis al meteen een hoge uitkering verzekerd kan worden, bij opbouwbasis duurt het jaren voordat er een fatsoenlijke pot is.

3.2 Tegenwoordig werken mensen niet meer hun hele leven lang bij één werkgever, ze veranderen steeds vaker van baan hierdoor wordt er overal een klein potje opgebouwd voor het nabestaandenpensioen.

3.3 Om aan deze arbeidsmobiliteit tegemoet te komen hebben we gekozen voor nabestaandenpensioen op risicobasis waardoor het wisselen van baan geen nadelige gevolgen meer heeft voor je nabestaandenpensioen. Het is niet meer van belang bij welke werkgever je zit en als je van baan wisselt blijft je verzekering gewoon doorlopen.

4 **Partnermobiliteit**

4.1 Op de vraag vind je het wenselijk dat je ex-partner het recht behoudt op het nabestaandenpensioen nadat jullie uit elkaar zijn gegaan hebben de jongeren als volgt geantwoord:

- 54% vind het niet wenselijk
- 40% vind het wel wenselijk
- 6% weet het niet

De meesten jongeren vinden het niet wenselijk dat hun partner het recht behoudt op het nabestaandenpensioen.

4.2 Op de vraag of vrijgezellen mee moeten betalen aan het nabestaandenpensioen hebben de jongeren als volgt geantwoord:

- 41% vindt dat vrijgezellen mee moet betalen
- 49% vindt dat vrijgezellen niet mee moeten betalen
- 10% weet niet of vrijgezellen moeten meebetalen

4.3 Op de vraag wie vind je dat recht moet hebben op nabestaandenpensioen hebben de jongeren als volgt geantwoord (er waren meerdere antwoorden mogelijk):

- 103 keer de gehuwde partner
- 91 keer de kinderen
- 69 keer samenwoners
- 19 keer partners die niet samenwonen
- 17 keer broer of zus
- 13 keer de ouders
- 3 keer de huisgenoten

- 8 keer is de optie “anders” ingevuld, waar uiteenlopende antwoorden werden

gegeven zoals het onzinnig vinden dat er nabestaandenpensioen is of het zelf willen kiezen wie als nabestaande kan worden aangemerkt.

- 4.4 De antwoorden van deze vraag roepen op tot een verruiming van het nabestaandenbegrip. Wij hebben hieraan gevolg aan gegeven en hebben dan ook het nabestaandenbegrip uitgebreid door middel van de uitwerking van het NNP.

5 **Conclusie en advies aan de pensioenwereld**

- 5.1 Het nieuwe nabestaandenpensioen (NNP) speelt in op de huidige arbeidsmobiliteit, partnermobiliteit en de onduidelijkheid die nu heerst over het nabestaandenpensioen.
- 5.2 Wij hebben met het NNP gekozen voor uniformiteit en duidelijkheid.
- 5.3 Wij hebben er voor gekozen om het nabestaandenpensioen op nog maar één manier te verzekeren; namelijk op risicobasis.
- 5.4 Hiermee lossen we de onduidelijkheid op die er heerst doordat er nu een combinatie is van nabestaandenpensioen op opbouwbasis en risicobasis.
- 5.5 Door het nabestaandenpensioen op risicobasis te verzekeren spelen we in op de flexibele arbeidsmarkt. Het wisselen van baan maakt niets uit voor je nabestaandenpensioen.
- 5.6 Tegenwoordig blijven mensen veelal niet hun hele leven samen, ze wisselen vaker van partner. Hierop speelt het nabestaandenpensioen op risicobasis ook in. Na het verbreken van de partnerschap vervalt het partnerpensioen gedeelte van de nabestaandenpensioen. De ex-partner is niet meer verzekerd en heeft dan ook geen recht meer op nabestaandenpensioen.
- 5.7 Jongeren denken de overheid niet nodig te hebben voor nabestaandenpensioen en willen dat het nabestaandenpensioen via de werkgever wordt geregeld. Het NNP wordt voor een groot gedeelte door de werkgever geregeld maar daar naast ook een gedeelte door de overheid. Zelfstandigen kunnen ervoor kiezen om deel te nemen in een nabestaandenpensioenregeling. Zij betalen dan wel zelf de verzekering.
- 5.8 In het kader van duidelijkheid en uniformiteit hebben we gekozen voor een uitgebreidere en uniform partnerbegrip en kindbegrip. Ook vrijgezellen betalen mee aan het nabestaandenpensioen ook dit in het kader van de uniformiteit.
- 5.9 Door middel van het afnemen van de enquête onder jongeren en onze uitwerking hiervan in het nieuwe nabestaandenpensioen (NNP) hebben wij naar onze mening alle positieve kenmerken van het nabestaandenpensioen van nu overgenomen en deze kenmerken aangevuld met punten die volgens ons het nabestaandenpensioen nog;
- duidelijker maken
 - meer uniform maken en
 - het meer passend is bij de huidige samenleving.